

Bruxelles, 29 noiembrie 2024
(OR. en)

16183/24

RECH 522
IND 536
MI 979
COMPET 1160

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Data:	29 noiembrie 2024
Destinatar:	Delegațiile
Nr. doc. ant.:	15398/24
Subiect:	Comunicarea Comisiei referitoare la materialele avansate - Concluziile Consiliului (29 noiembrie 2024)

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor Concluziile Consiliului privind *comunicarea Comisiei referitoare la materialele avansate*, astfel cum au fost aprobate de Consiliu cu ocazia celei de a 3914-a reuniuni a sale desfășurate la 29 noiembrie 2024.

**CONCLUZIILE CONSILIULUI PRIVIND COMUNICAREA COMISIEI
REFERITOARE LA MATERIALELE AVANSATE**

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

AMINTIND:

- concluziile sale din 2 decembrie 2022 privind noua agendă europeană de inovare, care stabilește o politică de inovare în vederea poziționării UE ca lider mondial¹;
- dezbaterile de orientare din 23 mai 2024 privind cercetarea și inovarea (C&I) în domeniul materialelor avansate pentru asigurarea poziției de lider în sectorul industrial, axată pe coordonarea cercetării și a inovării în domeniul materialelor avansate între Uniune și statele membre pentru a evita fragmentarea, pe domeniile de aplicare cărora ar trebui să li se acorde prioritate și pe bunele practici din statele membre²;
- concluziile sale din 23 mai 2024 privind consolidarea valorificării cunoștințelor ca instrument pentru o industrie rezilientă și competitivă și pentru autonomie strategică într-o economie deschisă în Europa, în care se subliniază importanța strategică a tehnologiilor critice și emergente – cum ar fi inteligența artificială, tehnologiile din domeniul științelor vieții și materialele avansate – pentru întărirea poziției Uniunii în lanțurile valorice globale și pentru stimularea rezilienței și a durabilității sale³;
- concluziile sale din 24 mai 2024 privind o industrie europeană competitivă – motor al viitorului nostru verde, digital și rezilient, în care se subliniază necesitatea de a promova materialele avansate și circularitatea⁴;
- raportul intitulat „Viitorul competitivității europene”, elaborat de Mario Draghi și publicat la 9 septembrie 2024, în special recomandarea sa de a consolida poziția UE de lider în sectorul industrial în domeniul materialelor avansate,

¹ Doc. 15602/22.

² Doc. 9333/24.

³ Doc. 10182/24.

⁴ Doc. 10127/24.

1. SALUTĂ comunicarea Comisiei intitulată „Materiale avansate pentru asigurarea poziției de lider în sectorul industrial”, publicată la 27 februarie 2024⁵, care stabilește o strategie europeană pentru cercetarea, inovarea și asigurarea poziției de lider în sectorul industrial în domeniul materialelor avansate, o tehnologie generică esențială. REAMINTEȘTE că, în comunicarea respectivă, cercetarea și inovarea europeană în domeniul materialelor avansate sunt considerate drept o rampă de lansare pentru dubla tranziție; comunicarea abordează cheștiunea materialelor avansate din perspectiva a cinci piloni diferiți, de la cercetarea privind viitoarele materiale avansate în cadrul programelor de cercetare ale UE, naționale și regionale până la producerea și utilizarea materialelor avansate deja disponibile.
2. ESTE CONȘTIENT de faptul că se preconizează o creștere semnificativă a cererii de materiale avansate în următorii ani în diferite sectoare. SUBLINIAZĂ că Uniunea trebuie să accelereze activitățile de cercetare și dezvoltare în domeniul materialelor avansate, să își extindă capacitatea de inovare și de producție și să încurajeze utilizarea industrială inteligentă a materialelor avansate pentru a consolida competitivitatea Uniunii, securitatea sa economică, precum și reziliența și autonomia sa strategică, menținând totodată o economie deschisă.
3. RECUNOAȘTE necesitatea de a dezvolta în continuare un ecosistem dinamic, sigur și favorabil incluziunii pentru materialele avansate în întreaga Uniune, care să contribuie la o tranziție verde și digitală competitivă. CONSIDERĂ că un astfel de ecosistem ar trebui să se bazeze pe punctele forte existente, să combată decalajele, să sprijine cercetarea fundamentală și aplicată, dezvoltarea și inovarea în Uniune și să stimuleze competitivitatea și creșterea. ACCENTUEAZĂ, în acest context, importanța utilizării infrastructurilor europene de cercetare și a infrastructurilor tehnologice care au potențialul și capacitățile de excepție care să permită realizarea de progrese științifice marcante în domeniul științei materialelor. EVIDENȚIAZĂ necesitatea de a sprijini ecosistemele regionale de inovare pentru a structura și a conecta lanțuri valorice.

⁵ Doc. 7172/24.

4. REAMINTEȘTE că este important ca următoarea generație de materiale avansate să fie sigure, durabile, circulare și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor. EVIDENȚIAZĂ necesitatea de a pune în aplicare principiul de „reducere, reutilizare, reciclare” în proiectarea și prelucrarea unor materiale avansate care să fie eficiente din punctul de vedere al costurilor și competitive. CONSIDERĂ că sunt necesare studii prospective pentru a analiza diferite scenarii privind nevoile viitoare și posibile soluții circulare și durabile, precum și producerea și utilizarea dorită de materiale avansate care ar putea fi esențiale în viitor. CONSIDERĂ că aceste materiale ar trebui să fie „sigure și durabile încă din faza de proiectare” pentru a atinge obiectivele Pactului verde privind reducerea la zero a poluării și un mediu fără substanțe toxice și să ofere soluții pentru a realiza ambiția de a avea o economie circulară europeană, pentru a contribui la atingerea obiectivelor Planului industrial al Pactului verde – inclusiv ale Actului privind materiile prime critice, ale Regulamentului privind industria „zero net” și la atingerea obiectivelor Actului european privind cipurile – precum și pentru a îmbunătăți eficiența energetică și utilizarea eficientă a resurselor. INVITĂ Comisia să identifice cât mai curând posibil criterii și politici bazate pe dovezi pentru a atenua riscurile dependențelor strategice europene de materiile prime critice prin intermediul materialelor avansate. RECUNOAȘTE că sunt necesare metode și instrumente de evaluare pentru caracterizarea, testarea și validarea materialelor avansate; recunoaște totodată necesitatea de a integra principiile economiei circulare și de a efectua evaluări cuprinzătoare ale ciclului de viață care să asigure producerea, utilizarea și eliminarea durabilă a materialelor avansate. SUBLINIAZĂ necesitatea de a reduce utilizarea globală a materialelor, precum și complexitatea acestora în produse, de a spori utilizarea eficientă a resurselor și, astfel, de a promova circularitatea și reutilizarea materialelor pentru a reduce impactul asupra mediului și dependența de resurse.

5. PUNE ACCENTUL pe faptul că materialele avansate sunt esențiale pentru securitatea economică europeană. Prin urmare, INVITĂ Comisia și statele membre să elaboreze în continuare măsuri proporționale și eficiente pentru a îmbunătăți securitatea cercetării și gestionarea riscurilor, în conformitate cu valorile și principiile identificate în Recomandarea Consiliului din 23 mai 2024 privind consolidarea securității cercetării⁶.
6. EVIDENȚIAZĂ faptul că prioritățile în materie de C&I în domeniul materialelor avansate la nivelul Uniunii și la nivel național și regional trebuie să fie coordonate cu strategiile Uniunii privind dubla tranziție și reziliența economică. AMINTEȘTE prioritățile preliminare identificate în comunicarea Comisiei în domeniul energiei, al mobilității, al construcțiilor și al electronicii, deoarece acestea sunt esențiale pentru tranziția verde și cea digitală a Uniunii. INVITĂ Comisia să colaboreze în continuare cu statele membre pentru a identifica obiectivele comune și pentru a reexamina și a actualiza, după caz, domeniile prioritare pentru efectuarea de cercetări în domeniul materialelor avansate și pentru dezvoltarea și utilizarea acestora, inclusiv ținând cont de domenii tematice precum sănătatea și sectorul agroalimentar. REITEREAZĂ importanța cocreării de către statele membre și Comisie pentru a înregistra progrese efective în ceea ce privește prioritățile în materie de C&I în domeniul materialelor avansate. OBSERVĂ că următoarele domenii prioritare pentru materialele avansate ar trebui să acopere sectoare de o importanță deosebită din punct de vedere economic, strategic și social.

⁶ JO C, C/2024/3510, 30.5.2024, p. 3-9.

7. EVIDENȚIAZĂ rolul esențial al digitalizării C&I în domeniul materialelor avansate, în special al instrumentelor digitale de modelare, al analizelor de date/ontologiilor comune și al inteligenței artificiale, care au potențialul de a accelera descoperirea și de a sugera compoziția unor materiale inovatoare noi. IA ÎN CONSIDERARE sugestia de a crea o infrastructură digitală comună pentru materialele avansate, deschisă tuturor statelor membre, pentru a exploata pe deplin potențialul datelor privind materialele și al inteligenței artificiale în Europa de a accelera proiectarea și dezvoltarea de materiale avansate pe parcursul întregului ciclu de viață, ținând seama de ecosistemul infrastructurilor de cercetare și al infrastructurilor tehnologice și al spațiilor de date deja existente, precum întreprinderea comună EuroHPC și Cloudul european pentru știința deschisă. ACCENTUEAZĂ faptul că o astfel de infrastructură digitală comună ar trebui să fie finanțată de către Uniune și statele membre, încurajând contribuții atât din partea mediului academic, cât și din partea industriei și facilitând integrarea inițiativelor naționale.
8. IA ACT de Decizia Comisiei din 5 iulie 2024 vizând înființarea unei structuri de guvernare sub forma unui Consiliu tehnologic pentru materiale avansate, care va coordona acțiunile în domeniul materialelor avansate cu statele membre, cu organizații care desfășoară și finanțează activități de cercetare, precum și cu industria. SOLICITĂ Comisiei ca, la înființarea acestui forum, să țină seama de structurile existente, după caz, și să evite impunerea unor sarcini administrative inutile statelor membre și orice suprapunere cu rolul decizional al Consiliului și cu activitatea desfășurată în cadrul comitetelor programului-cadru pentru C&I, în conformitate cu principiile bunei guvernante și transparenței. SALUTĂ cooperarea privind obiectivele și prioritățile comune cu țările asociate la programul-cadru pentru C&I și cu țările terțe, după caz, în conformitate cu autonomia strategică a Uniunii.

9. SUBLINIAZĂ că fondurile și investițiile publice și private în cercetare, dezvoltare și inovare în domeniul materialelor avansate sunt esențiale pentru acțiunile propuse. EVIDENȚIAZĂ faptul că este important să se urmărească o abordare echilibrată și bazată pe nevoi în ceea ce privește acțiunile de C&I, inclusiv la toate nivelurile de maturitate tehnologică, prin intermediul programului Orizont Europa. CONSTATĂ că noul parteneriat „Materiale inovatoare pentru UE” reprezintă un pas înainte în unirea forțelor dintre industrie și mediul academic și în generarea mai multor investiții private. ACCENTUEAZĂ că acest nou parteneriat industrial ar trebui să adopte o abordare transparentă, deschisă și favorabilă incluziunii, bazată pe excelență și urmărind o participare cât mai largă în întreaga Europă atunci când se stabilesc colaborări, pentru a exploata cunoștințele, resursele și expertiza din întreaga UE, deschizând calea pentru industrii mai reziliente și mai interconectate. IA ÎN CONSIDERARE activitatea din cadrul Forumului european comun pentru proiecte importante de interes european comun în domeniul materialelor avansate care ar putea juca un rol important în răspândirea utilizării materialelor avansate inovatoare.
10. IA ACT de intenția Comisiei de a sprijini dezvoltarea de materiale avansate prin intermediul Consiliului European pentru Inovare. ÎNCURAJEAZĂ consolidarea, mobilizarea și gestionarea investițiilor publice și private prin intermediul platformei Tehnologii strategice pentru Europa (STEP) și al altor instrumente ale UE, precum Fondul pentru inovare și InvestEU. Prin urmare, SOLICITĂ Comisiei să intensifice sinergiile între fondurile și programele UE relevante pentru dezvoltarea materialelor avansate și, în ceea ce privește statele membre, să exploateze pe deplin aceste sinergii. EVIDENȚIAZĂ necesitatea de a crea sinergii între aceste oportunități de finanțare din partea UE în etapa de proiectare a materialelor avansate și de a încuraja sinergiile cu fonduri naționale și regionale.
11. REAMINTEȘTE că valorificarea cunoștințelor și utilizarea strategică a activelor necorporale – inclusiv a drepturilor de proprietate intelectuală și a secretelor comerciale – sunt factori esențiali pentru industrii, în special pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri), pentru a atrage investiții, a genera valoare și a spori competitivitatea acestora. Prin urmare, SOLICITĂ dezvoltatorilor de materiale avansate să utilizeze în mod optim orientările pentru valorificarea cunoștințelor.

12. RECUNOAȘTE rolul esențial al IMM-urilor și al start-upurilor în desfășurarea de activități de cercetare și dezvoltare și în stimularea inovării în domeniul materialelor avansate. OBSERVĂ că inovatorii și IMM-urile ar trebui sprijiniți încă din faza incipientă pentru a proiecta și testa materiale durabile și de înaltă performanță. SUBLINIAZĂ necesitatea unor mecanisme de sprijin, precum granturi, instrumente financiare, investiții de capital, incubatoare, mentorat și acces la infrastructură, pentru a ajuta IMM-urile să depășească obstacolele din calea intrării pe piață și să își extindă inovațiile.
13. RECUNOAȘTE necesitatea de a facilita și de a accelera extinderea industrială și comercială, în sprijinul cercetătorilor, al inovatorilor, al industriei și, în special, al IMM-urilor și start-upurilor. EVIDENȚIAZĂ rolul spațiilor de testare și al standardelor în materie de reglementare ca factori favorizanți ai inovării.
14. RECUNOAȘTE importanța utilizării achizițiilor publice pentru a stimula cererea de materiale avansate. OBSERVĂ că acest lucru necesită schimburi de informații cu privire la inovațiile de ultimă generație disponibile pentru achizitori, precum și o mai bună coordonare între marii cumpărători, astfel încât întreprinderile inovatoare să se poată extinde în mod eficace și eficient.
15. SUBLINIAZĂ că sunt necesare competențe noi pentru metode și instrumente inovatoare, precum și pentru a proiecta și a dezvolta noi materiale. ESTE CONȘTIENT că sunt necesare în special competențe în domeniul științei materialelor, al chimiei, al fizicii, al ingineriei și al tehnologiilor informației. IA ACT de lansarea de către Comisie, în 2024, a unei Academii pentru Materiale Avansate, în colaborare cu Institutul European de Inovare și Tehnologie și ÎNCURAJEAZĂ alte structuri și programe relevante existente să se implice în formarea de noi competențe. SUGEREAZĂ ca, în conformitate cu competențele naționale și cu autonomia instituțională, aceste competențe să fie cartografiate și, acolo unde este necesar, luate în considerare în programele de educație și formare relevante, în educația și formarea profesională (EFP) și în învățământul superior, precum și în alte programe relevante de perfecționare.

16. RECUNOAȘTE importanța promovării educației în domeniul științei, tehnologiei, ingineriei și matematicii (STIM), a sprijinirii inițiativelor de educație și formare profesională și a facilitării parcursurilor de dezvoltare a carierei pentru cercetători și profesioniști în acest domeniu, inclusiv a mecanismelor de mobilitate intersectorială. SUBLINIAZĂ că ar trebui depuse eforturi pentru a soluționa problema subreprezentării femeilor în cadrul studiilor STIM, prin asigurarea de medii de învățare și de lucru favorabile incluziunii și care să le ofere sprijin, precum și de experiențe practice și stagii și prin promovarea unor modele de urmat și a mentoratului. SOLICITĂ promovarea și schimbul de bune practici și de studii de caz de succes în dezvoltarea și aplicarea materialelor avansate pentru a încuraja învățarea, inovarea și reproducerea modelelor de succes în întreaga Uniune.
17. ESTE CONȘTIENT de considerentele etice și de implicațiile societale ale materialelor avansate, inclusiv de impactul acestora asupra sănătății și a mediului. ACCENTUEAZĂ importanța sensibilizării publicului cu privire la producerea și utilizarea responsabilă a materialelor avansate. EVIDENȚIAZĂ importanța crucială pe care acceptarea de către societate a materialelor avansate și încrederea societății în acestea o au în asigurarea integrării lor cu succes în viața de zi cu zi și în economie. Prin urmare, ÎNCURAJEAZĂ Comisia și statele membre să furnizeze informații ample la nivelul Uniunii, la nivel național, regional și local în vederea sensibilizării publicului cu privire la materialele avansate și a înțelegerii acestora. CONSIDERĂ că astfel de informații ar putea evidenția beneficiile, siguranța și durabilitatea acestor materiale, ar putea răspunde posibilelor preocupări și ar putea stimula încrederea publicului; dacă este cazul, acestea ar putea fi integrate în inițiative de comunicare existente.
-